

Dkt. Roger Green, Ukristo wa Marekani, Kipindi cha 10, Uamsho Mkuu wa Pili

© 2024 Roger Green na Ted Hildebrandt

Huu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Huu ni kipindi cha 10 kuhusu Uamsho Mkuu wa Pili.

Kwa hivyo, neno moja kuhusu mpangilio wa chumba. Hiki ni kidogo sana hapa kujaribu kufanya hivi na kuandika madokezo yangu na kila kitu. Kwa hivyo, imekuwa kama kitu kinachonifanya niwe na wasiwasi. Kwa hivyo nilimtumia barua pepe mtoa mada mwanzoni mwa muhula na nikamuuliza kama kuna uwezekano wowote wa kuwa na kisomo katika chumba hiki. Hata kibanda cha muziki kutoka jengo la muziki kingekuwa sawa.

Chochote cha kuweka maelezo yangu ili nisipigane kama nilivyokuwa nikifanya kwa wiki tano au sita zilizopita. Kwa hivyo jana, walinipa somo hili. Lina jina langu, somo la Roger Green, na muhuri wa Chuo cha Gordon.

Kwa hivyo, hii itabaki, na hii itakuwa zawadi yangu kwa Chuo cha Gordon. Msimamizi alisema naweza kuchukua hii nitakapostaafu. Nikasema hapana, hii itakuwa zawadi yangu kwa Chuo cha Gordon kwa ajili ya chumba hiki.

Iko hapa hapa, kisomo hiki kizuri. Walinipa hata nafasi chini ya kuweka vitu hapa. Kwa hivyo sasa, hatimaye, niko tayari kufundisha katika kozi hii.

Kwa hivyo, tuko tayari. Kwa hivyo, jamani, jamani, ni nini kingeweza kuwa bora kuliko hiki? Kwa hivyo tuko hapa. Tuko tayari sasa.

Kwa hivyo, shukrani kwa Chuo cha Gordon kwa hilo. Kwa hivyo tuko wapi? Huu ni uamsho wa darasa la pili, hotuba ya saba, uamsho wa darasa la pili. Niko kwenye ukurasa wa 13 wa silabasi.

Kwa hivyo hapo ndipo nilipo. Na tunazungumzia kuhusu kuamka, na nitatoa utangulizi kidogo, kisha tutazungumzia kuhusu watu hawa. Lakini nataka kusema mambo machache kabla hatujazungumzia kuhusu Timothy Dwight.

Kwa hivyo, yuko pale. Tunitaja hapo awali kwamba wakati wa Vita vya Mapinduzi, kulikuwa na kupungua kidogo kwa dini huko Amerika. Inaonekana kama maslahi ya watu yalikuwa ya kisiasa zaidi kuliko ya kidini.

Kwa hivyo, kile ambacho tumeona hadi sasa katika kozi hii ni kwamba tuliona msukumo mkubwa wa kidini miongoni mwa Wapuritani. Lakini basi, kumbuka Wapuritani; kulikuwa na kupungua kwa msukumo huo wa kidini miongoni mwao kwa

muda. Lakini kisha tunaingia katikati ya karne ya 18, ndipo tunapata mwamko huu mkuu wa kwanza.

Kumbuka kwamba tulizungumzia katika karne ya 18. Hilo lilileta uimarishaji halisi wa Ukristo nchini Marekani. Kisha kuna pendulum hiyo inayorudi tena kwenye dini chache na siasa zaidi.

Naam, mwamko mkuu wa pili, kwa namna fulani, ni jibu la hilo. Kwa hivyo, mwamko mkuu wa pili ni kuibuka tena kwa Ukristo huko Amerika kuanzia; kwa kawaida tunaweka yapata mwaka 1800 kama tarehe ya mwamko mkuu wa pili ili tuone hilo. Jambo lingine tunalotaka kuzingatia kuhusu mwamko huu mkuu wa pili ni kwamba katika mwisho, tuseme kuanzia 1750 hadi 1800, hivyo kutoka kipindi hicho cha wakati.

Katika kipindi hicho, eneo hilo liliongezeka mara tatu, na idadi ya watu iliongezeka mara tano. Kwa hivyo, katika miaka hiyo 50, kiasi cha ardhi iliyokuwa ikikaliwa kiliongezeka mara tatu. Hiyo ni nyingi.

Hata hivyo, idadi ya watu pia iliongezeka mara tano katika miaka hiyo 50. Kwa hivyo, kuna upanuzi mkubwa unaoendelea. Swali ambalo aina ya pili ya mwamko mkubwa iliyoibuka ni kama kanisa litaweza kuendelea na upanuzi huu au kama tutapoteza vita dhidi ya upanuzi huu. Utakuwa upi? Na waliamua kwamba walitaka kanisa liendeleo na upanuzi huu.

Walitaka kanisa liwe utume kwa watu wote na utume kwa idadi inayoongezeka katika nchi hii mpya. Kwa hivyo, walifanya uamuzi huo na hivyo wakaanza, kama tutakavyoona, uamsho mkuu wa pili. Sasa, tunachotaka kufanya hapa ni kuzungumzia kwanza kabisa kuhusu uongozi katika uamsho mkuu wa pili.

Kwa hivyo huo ndio uamsho, na kuna majina manne. Ukurasa wa 13, kuna matatu, na kisha la nne linakuja baada ya hilo. Na kisha tutaona kitakachotokea na uamsho huo wote na kisha tutafanya matokeo.

Sawa, majina manne nitakayoyataja. La kwanza na muhimu zaidi ni Timothy Dwight. Hizo ndizo siku za Timothy Dwight.

Muhimu sana. Alikua rais katika Chuo Kikuu cha Yale. Sasa, tumesema tayari unapofikiria vyuo vikuu hivi, usifikirie vyuo vikuu unavyovifikiria leo vikiwa na maelfu ya wanafunzi na majengo mengi na kadhalika.

Yale bado ilikuwa jumuiya ndogo, yenye umoja wa karibu. Hata hivyo, Yale ilikuwa imepoteza mwelekeo wake wa kidini. Timothy Dwight akawa rais wa Yale, na alikuwa ameazimia kurudisha dini katika maisha ya Yale na katika maisha ya wanafunzi wa Yale.

Na kwa hivyo akiwa rais, hakufundisha tu madarasa huko Yale, bali pia alihubiri injili kutoka kanisani huko Yale. Kwanza, kwa kawaida tunaweka tarehe 1800 kwa ajili ya mwamko mkuu wa kwanza na mwamko mkuu wa pili. Mwamko mkuu wa pili ulianza kweli huko Yale na Timothy Dwight na kwa kuhubiri kwake injili.

Kwa hivyo hapo ndipo ilipoanzia. Na kulikuwa na uamsho mkubwa huko Yale. Kulikuwa na mwamko halisi huko Yale, aina ambayo ilikuwa kweli kwa mwamko wa kwanza mkubwa na watu kama Jonathan Edwards.

Kwa hivyo, Timothy Dwight ni jina muhimu ambalo, kwa namna fulani, linaanza haya yote. Lakini basi kulikuwa na watu wengine watatu ambao tunataka kuwataja. Wa pili na wa tatu wanahusishwa na Dwight.

Wa pili ni Lyman Beecher. Na kwa hivyo huyu hapa Lyman Beecher, ambaye pia yuko kwenye silabasi yako. Lakini Lyman Beecher ni mtu muhimu sana kwa sababu Lyman Beecher alikuwa amefundishwa huko Yale na Timothy Dwight.

Kwa hivyo, Lyman Beecher alikuwa mwanafunzi wa Timothy Dwight huko Yale. Lyman Beecher alichukua msukumo wa uamsho kutoka kwa mwalimu wake na mshauri wake. Ungelijua jina la Beecher.

Huenda unamfahamu binti yake, Harriet Beecher Stowe. Kwa hivyo, jina la Beecher likawa muhimu katika maisha ya Marekani. Lyman Beecher sasa anajulikana kama mhubiri.

Yeye ni mhubiri mzuri. Yeye si rais wa chuo au mwalimu au kitu kama hicho, lakini ni mchungaji aliyesaidia kuleta mwamko mkuu wa pili. Kwa hivyo, tunahitaji kumzingatia Lyman Beecher.

Jina langu la tatu ni Nathaniel Taylor. Nathaniel Taylor alikuwa Yale wakati huo huo Timothy Dwight alikuwa rais wa Yale na mwalimu huko Yale. Hata hivyo, Nathaniel W. Taylor alikuwa profesa katika Chuo Kikuu cha Yale wakati huo.

Na alisaidia kuchochea mwamko mkuu wa pili. Yeye mwenyewe, kama Lyman Beecher, alikuwa amefunzwa na Timothy Dwight. Alikuwa mwanafunzi wa Dwight's huko Yale.

Na kwa hivyo anapokea msukumo huu wa mwamko mkuu wa pili, na hilo linakuwa muhimu sana. Sasa, jina la nne halikusiani na Yale au Timothy Dwight, lakini ni jina linalohitaji kutajwa. Na ni mtu anayelitwa Alexander Campbell.

Sasa, tutaona katika dakika chache kwamba mwamko mkuu wa pili ulikuwa na sehemu mbili ambapo ulitokea. Ulitokea kaskazini, lakini pia ulitokea kusini.

Alexander Campbell alikuwa mchungaji Kusini, na alisaidia kuleta mwamko mkuu wa pili katika majimbo ya Kusini.

Alexander Campbell, baadaye kidogo kama unavyoona tarehe zake, lakini Alexander Campbell alianza harakati inayoitwa Wanafunzi wa Kristo kusini. Na harakati yake alikuwa mwanzilishi wa Wanafunzi wa Kristo. Na harakati hii ilikuwa harakati ya kuamsha kweli kusini.

Sasa, tuna jina la Wanafunzi wa Kristo na kwa ajili ya harakati ya Alexander Campbell. Na ni jina, ni aina ya jina la kitheolojia ambalo hatungelitumia kwa watu watatu wa kwanza ambao tumezungumzia. Na jina tunalowapa ni Urejesho.

Kwa hivyo, tunahitaji kubaini Urejesho ni nini. Alexander Campbell ni mfano kamili wa hili, kama vile wanafunzi wa Kristo walivyo. Urejesho ni imani kwamba dhehebu lako, kundi lako linarejesha kanisa la Agano Jipya.

Kwa hivyo, unaona usafi katika kanisa la Agano Jipya, na unaleta hilo katika karne ya 19. Kwa hivyo, kuna makundi ambayo tungeyaita makundi ya Warejeshaji ambayo yanahisi kwamba wao ndio wawakilishi wa kweli wa kanisa la Agano Jipya na kwa namna fulani wanaliweka hai kanisa la Agano Jipya kwa njia ambayo labda makanisa mengine hayako au ambayo makundi mengine hayako. Kwa hivyo Urejeshaji unakuwa sehemu muhimu ya Uamsho Mkuu wa Pili Kusini.

Picha hii upande wa kulia ni picha ya Alexander Campbell. Kwa hivyo kama ningechagua viongozi wanne wa Uamsho Mkuu wa Pili, hawa ndio wanne ambao ningewachagua. Sasa, tunapozungumzia Uamsho Mkuu wa Pili, tunataka pia kumtaja Charles Grandison Finney.

Nitaongeza jina lake kwenye hili. Charles Grandison Finney. Hizo ndizo tarehe za Charles Grandison Finney.

Na acha niende kwenye slaidi inayofuata. Hapa kuna aina ya picha ya Charles Grandison Finney. Sababu tunayomtaja Finney ni kwa sababu pia alianza uamsho mkubwa, Uamsho wa Finney .

Sasa tarehe zake zimechelewa, kama unavyoona. Kwa hivyo swali ni kwamba hatutajali kuhusu sasa. Tutazungumzia tu sasa lakini tutauliza ni lini tutamfikia Finney mwenyewe.

Je, Finney alikuwa akiendelea na Uamsho Mkuu wa Pili, au kulikuwa na mapumziko ya kutosha katika maisha ya kidini ya Marekani ambayo tunayaita Uamsho wa Finney, Uamsho wa Finney , Uamsho Mkuu wa Tatu? Tunapaswaje kuiita Uamsho wa Finney ? Je, ni mwendelezo wa kile kilichoanzishwa na Dwight na Beecher na wengine? Au kulikuwa na mapumziko, na sasa Uamsho wa Finney ni wimbi la tatu au

Uamsho Mkuu wa Tatu? Hatuhitaji kutatua aina hiyo hapa. Tuna hotuba nzima kuhusu Charles Grandison Finney na umesoma makala kuhusu Charles Grandison Finney. Kwa hivyo, tutajali kuhusu hilo baadaye.

Lakini hapa tunazungumzia tu jambo hilo. Pia, kuhusu watu, tayari tumezungumzia kuhusu Wesley Coke na Asbury. Kwa hivyo nataka tu kuwataja pia kuhusu watu ambao, kwa namna fulani, wangehusika katika Uamsho Mkuu wa Pili kwa sababu, kumbuka, Francis Asbury hatimaye alitawazwa mwaka wa 1784 na akawa mhubiri mkuu wa Umethodisti nchini Marekani.

Kwa hivyo, tunataka kuzitaja tu. Kwa hivyo sasa tunataka kuzungumzia kuhusu udhihirisho wa Uamsho Mkuu wa Pili. Uamsho Mkuu wa Pili ulikuwa na udhihirisho mbili tofauti sana.

Kulikuwa na aina mbili za sehemu za Uamsho Mkuu wa Pili, na zilikuwa tofauti kabisa kutoka kwa kila mmoja. Lakini zote mbili zinakuja chini ya aina ya mwavuli wa Uamsho Mkuu wa Pili. Kwa hivyo, Timothy Dwight, udhihirisho wa kaskazini wa Uamsho Mkuu wa Pili, ni mfano kamili wa hilo.

Na kuna tarehe zake. Lakini Uamsho Mkuu huko Yale. Sasa, Uamsho Mkuu huko Yale ulifuatwa waziwazi na maeneo mengine.

Huyu ni Timothy Dwight upande wa kushoto hapa. Uamsho Mkuu huko Yale ulichukua utamaduni mwingi wa New England. Ulizuiliwa.

Hakukuwa na hisia nyingi . Kulikuwa na mahubiri mazuri na uimbaji mzuri wa nyimbo za kanisa na kadhalika. Na watu walimjia Kristo lakini kwa njia ya aina ya New England iliyozuiliwa sana, isiyo na hisia.

Ni aina ya njia ya Chuo cha Gordon kwa Uamsho huu Mkuu wa Pili chini ya Timothy Dwight. Hata hivyo, ukweli ni kwamba Uamsho Mkuu wa Pili ulikuwa na udhihirisho mwingine na udhihirisho tofauti kabisa. Ulikuwa na udhihirisho wa kusini, ambao ulikuwa tofauti kabisa na udhihirisho wa kaskazini.

Hii ni picha hapa ya udhihirisho wa kusini wa Uamsho Mkuu wa Pili. Udhihirisho wa Uamsho Mkuu wa Pili ulikuwa wa mikutano ya kambi. Sasa, mkutano wa kwanza wa kambi kufanyika ulikuwa Cane Ridge, Kentucky.

Na ilifanyika mwaka 1801. Cane Ridge, Kentucky, 1801. Sasa, hili ni jambo jipya.

Hili ni jambo ambalo halijawahi kutokea, ambalo halijawahi kutokea katika historia ya kanisa la Marekani au historia ya kidini ya Marekani hapo awali. Mkutano wa kambi ni wakati ambapo watu hukusanyika pamoja kwa labda siku kumi au labda wiki

kadhaa. Na unaweza kuona hapa kwenye picha nyuma kwamba kuna mahema wanapoishi.

Na upande wa kushoto, unaweza kuona mtu akihubiri hapo, na watu wanasikiliza na kadhalika. Kwa hivyo, mikutano ya kambi ikawa usemi wa kusini wa Uamsho Mkuu wa Pili. Lakini mikutano ya kambi ilikuwa tofauti sana.

Usemi wa Kusini ulikuwa tofauti sana na usemi wa Yale. Kwa sababu mikutano ya kambi kusini ilikuwa ya hisia sana, walikuwa wakitumia wahubiri wa kawaida.

Hawa mara nyingi walikuwa watu wasio na elimu. Walijua Biblia, walijua hadithi za Biblia, lakini walikuwa wahubiri wa kawaida. Hawakuwa na mafunzo yoyote rasmi.

Hawakujifunza na Timothy Dwight huko Yale na kadhalika. Kwa hivyo, hawakuwa na ujuzi wa theolojia. Lakini kuna wahubiri wa kawaida.

Kuna hisia kubwa katika mikutano hii ya kambi. Kuna watu wengi wakiimba na kucheza na kuzimia na kadhalika. Kwa hivyo, ilikuwa uzoefu tofauti kabisa na kile ambacho watu wa Kaskazini walikuwa wakipitia katika Uamsho Mkuu wa Pili.

Kwa hivyo, uzoefu wa mikutano ya kambi ulikuwa wa kuvutia sana. Sasa, kila ninapozungumzia uzoefu wa mikutano ya kambi, kuna mambo kadhaa. Mikutano ya kambi bado inaendelea.

Miaka mia kadhaa baadaye bado kuna mikutano ya kambi katika sehemu mbalimbali na si kusini tu. Kwa hivyo, je, kuna yeyote kati yenu aliyewahi kuhudhuria mkutano wa kambi? Kitu ambacho ungesema kingekuwa mkutano wa kambi. Siku kumi na wiki mbili, msisitizo upo kwenye mafundisho ya Biblia, mahubiri, na uimbaji.

Kwa hivyo, je, kitu kama hicho kinaonekana kuwa kinakufahamu kidogo? Sawa, watu kadhaa. Je, kuna mtu mwingine yeyote amewahi kuhudhuria mkutano wa kambi? Hilo linaonekana linakufahamu? Kwa hivyo, si wengi wenu wamewahi kuhudhuria mkutano wa kambi. Mimi hushiriki sana katika mikutano ya kambi wakati wa kiangazi.

Miwili mikubwa iko katika Ufuo wa Old Orchard, Maine, ambapo kuna mkutano wa kambi. Na kisha mwingine ni pamoja na Wamethodisti kusini mwa Ziwa Junaluska, North Carolina, kuna mkutano mkubwa wa kambi unaokusanyika hapo. Ni mkutano gani wa kambi ulio karibu zaidi na tulipo hapa Chuo cha Gordon? Ambao ulikuwa mkutano mkubwa wa kambi.

Kwa kweli, ilibidi wajenge sehemu ndogo ya reli ya ziada ili watoke nje kwa sababu watu wengi walikuwa wakija kutoka Boston kwenye mkutano wa kambi. Je, kuna

yeyote anayeifahamu Asbury Grove? Unaifahamu. Uliishi hapo kwa muda wa kiangazi.

Ubarikiwe moyo wako. Asbury Grove. Kwa hivyo, unajua historia ya Asbury Grove.

Baadhi yake. Je, unataka kutuambia lolote kuhusu hilo, au unataka kusaidia katika hotuba hii au la? Asbury Grove ilikuwa mkutano mzuri wa kambi hapa kaskazini. Walikuwa na njia ya ziada ya reli iliyotolewa kwa sababu ilikuwa kubwa sana siku hizo.

Hawapati namba ambazo walikuwa wakizipata sasa. Samahani? Hilo ni jambo zuri. Loo, hilo ni jambo zuri.

Na uliishi, je, uliishi kwenye kambi? Sawa. Na unakumbuka jina la kanisa? Ni Kanisa la E. Stanley Jones ambaye alikuwa mmishonari mkuu wa Methodisti nchini India kwa miaka mingi. Sawa.

Sawa. Kwa hivyo, Asbury Grove. Unaweza, ukiendesha gari, je, hiyo ndiyo Railroad Avenue? Ni njia gani inayopita kupitia Christ Church hadi Asbury Grove? Nimesahau ni barabara gani hiyo.

Lakini je, baadhi yenu mnajua Kanisa la Kristo liko wapi? Kama mnajua Kanisa la Kristo liko wapi hapa Hamilton? Sawa. Kwa hivyo ndivyo ilivyo. Katika uwanja wetu wa nyuma, tulikuwa na uzoefu mzuri wa mikutano ya kambi.

Na bila shaka iliitwa kwa jina la nani? Francis Asbury. Kwa hivyo, mwinjilisti mkuu wa uamsho wa Methodisti. Kwa hivyo, mikutano ya kambi haikuwa ya kusini pekee bali ilikuwa mikubwa na bado ni mikubwa kusini.

Na sidhani kama Asbury ina idadi kama ilivyokuwa hapo awali. Hata hivyo, mikutano ya kambi kusini au hata huko Old Orchard Beach, Maine, bado ni mikubwa sana. Kwa hivyo ndivyo ilivyo.

Huo ndio usemi wa pili wa Uamsho Mkuu wa Pili, na ulikuwa usemi wa ajabu sana. Sasa, watu wa Kaskazini walikuwa na tabia ya kudharau uzoefu wa Kusini kwa sababu waliona hilo kama jambo la kihisia sana, kuwaacha watu hawa wa kawaida wahubiri ambao hawakujua theolojia na kadhalika. Kwa hivyo, kulikuwa na mtazamo mdogo wa kile kilichokuwa kikiendelea wakati wa mkutano wa kambi ya kusini.

Lakini una uzoefu mbili tofauti sana kaskazini na kusini. Sawa, sasa tunachopenda ni nambari B kwenye ukurasa wa 14. Na tunavutiwa na matokeo ya kuamka.

Nami nitatoa sita. Namaanisha, unaweza kutoa nyingi zaidi. Ya sita itatuchukua muda mwingi zaidi.

Kwa hivyo ndiyo maana nimehifadhi hiyo hadi mwisho. Kwa hivyo , matokeo ya uamsho. Sawa, matokeo ya kwanza ya uamsho yalikuwa ongezeko la uamsho katika utamaduni wa Marekani.

Utamaduni wa Marekani ulizoea kabisa uamsho kuwa sehemu ya utamaduni, sehemu ya aina ya ulimwengu wa Kiprotestanti. Na kwa hivyo sasa tumekuwa na Uamsho Mkuu wa Kwanza. Sasa, tuna Uamsho Mkuu wa Pili, ongezeko la uamsho.

Na kama tulivyosema, ongezeko la uamsho litaonekana katika Charles Grandison Finney baadaye. Baadaye, mwishoni mwa karne ya 19, litaonekana katika mtu anayeitwa Dwight L. Moody ambaye hatuhitaji kuwa na wasiwasi naye sasa, lakini tutamjia. Na kisha, katikati ya karne ya 20, litaonekana katika mtu anayeitwa Billy Graham.

Kwa hivyo, uamsho ni sehemu ya maisha na utamaduni wa Marekani, kama sehemu ya usemi wa dini wa Kiprotestanti, na hiyo itakuwa sehemu ya maisha yetu hapa. Sawa, aina ya pili ya matokeo hapa ni mtandao unaopanuka wa kile kinachoitwa jamii za hiari. Jamii za hiari.

Ulikuwa na kidogo cha haya kwenye mtihani, lakini vyama vya hiari, katika kesi hii, vyama vya hiari vinamaanisha aina ya kupanga katika ngazi ya mtaa kwa miradi fulani. Kwa hivyo, watu, Wakristo ambao walikuwa waumini lakini pia watu ambao walipata kuwa waumini wakati wa uamsho, wangepanga katika ngazi ya mtaa kwa miradi fulani. Na kwamba ngazi ya mtaa ya miradi mara nyingi ingekuwa ya madhehebu mbalimbali.

Kwa hivyo, Wapresbiteri na watu kutoka Kanisa la Congregational, na labda baadhi ya Wamethodisti na labda baadhi ya Wabaptisti, wangepanganyika pamoja na kushirikiana kwa ajili ya mradi fulani ambao walitaka kufanya. Sasa, ilikuwa kutokana na hili ndipo aina kubwa ya harakati za kimisionari za karne ya 19, harakati za kimisionari za Marekani, kwa sababu mradi mkubwa zaidi kati ya miradi hii ya ndani ulikuwa uundaji wa vyama vya kimisionari.

Na vyama hivi vya kimisionari vikawa imara sana. Mwaka 1810 ulikuwa uundaji wa kwanza. Uliitwa Bodi ya Makamishna wa Misheni za Kigeni ya Marekani.

Kimsingi, walikuwa Wakongregational na Wapresbiteri walioungana ili kuunda aina ya jumuiya ya kimisionari ya mwaka 1810. Kwa hivyo hilo linakuwa muhimu sana. Na limekuwa muhimu kwa historia ya taasisi hii.

Miaka mingi baadaye, mnamo 1895, mahali hapa palianzishwa kama jumuiya ya wamisionari, uwanja wa mafunzo ya wamisionari na AJ Gordon ili kuwatuma wamisionari nchini Kongo. Kwa hivyo uundaji wa jumuiya za kujitolea, lakini hasa

jumuiya za wamisionari, ni muhimu sana. Sawa, nambari tatu ni mkazo kwenye elimu.

Mkazo kwenye elimu. Sasa , chini ya elimu, kuna mambo matatu nitakayotaja hapa. Nambari ya kwanza, mkazo kwenye elimu, lakini nambari ya kwanza, usambazaji mkubwa wa Biblia.

Kupeleka Biblia mikononi mwa watu. Na pamoja na Biblia, kungekuwa na vitu vinavyoitwa trakti. Sasa, trakti mara nyingi zingekuwa trakti za injili zenye kurasa nne zinazosimulia hadithi ya injili.

Kwa hivyo, pamoja na Biblia, vipeperushi vitaingia mikononi mwa watu. Lakini unataka watu wawe na ujuzi wa kibiblia mara tu wanapokuwa waumini, mara tu watakapokuwa wameongoka. Kwa hivyo hilo litakuwa jambo la kwanza.

Jambo la pili, mkazo huu kwenye elimu, ulianza Uingereza mapema, lakini sio mapema sana, na hiyo ilikuwa shule za Jumapili. Shule za Jumapili zitakuwa biashara za kielimu katika makanisa sasa zinazowafundisha watu na watoto kusoma. Kwa hivyo, wangeweza kufanya nini? Bila shaka, wasome Biblia na waelewe Biblia. Kulikuwa na sababu ya hilo.

Sasa, nambari tatu na muhimu zaidi ni kuanzishwa kwa vyuo vikuu vingine, vyuo vikuu, na seminari. Kwa hivyo, wanahisi ni wakati sasa, kuwafunza wachungaji wetu na kadhalika. Kwa hivyo, kuanzishwa kwa vyuo vikuu na seminari.

Kwa hivyo, hapa kuna aina nyingine ya wimbi la kuanzishwa kwa mambo hayo. Na acha niende tu kwenye baadhi; nitataja baadhi ya muhimu zaidi yaliyopatikana. Seminari ya Andover ilianzishwa mwaka 1808 na Wakorintho.

Sasa, mimi na mke wangu tunapenda mji wa Andover. Sijui kama unaifahamu Andover. Jambo moja ambalo sijawahi kufanya, hata hivyo, ni kujua mahali ambapo hii ilianzishwa Andover.

Sina uhakika na hilo. Kwa hivyo, ningependa sana kujua hilo. Lakini Wakorintho walianzisha seminari yao wenyewe.

Tumetaja Chuo Kikuu cha Princeton, lakini seminari hiyo ilianzishwa mwaka wa 1812. Chuo kikuu, bila shaka, kilianzishwa mapema kama chuo cha magogo. Seminari hiyo ilianzishwa mwaka wa 1812.

Seminari ilianzishwa ili kuwafunza wahubiri wa Presbyterian. Nilipata uzoefu wa kuvutiā, kwa ufupi. Nilienda Princeton kwa shahada ya MTH.

Mimi si Mpresbiteri, lakini nilikuwa na darasa la kuvutia sana huko Princeton, hasa la Wapresbiteri. Darasa lilikuwa kwenye Ungamo la 1967 kwa sababu mwandishi mkuu wa Ungamo la 1967, ambalo kwa namna fulani lilichukua nafasi ya Ungamo la Westminster, alikuwa profesa kwa jina la Dkt. Dowie. Alikuwa na darasa kwenye Ungamo la 1967.

Kwa hivyo nilifikiri ingekuwa ya kuvutia kidogo kuhudhuria darasa hilo na kusikia mijadala miongoni mwa Wapresbiteri kuhusu Ungamo la 1967. Huu ulikuwa mwaka mmoja tu baadaye. Mwaka wangu wa kwanza huko Princeton ulikuwa 1968.

Ningeweza kuwa na upendeleo sana kuhusu hili. Hawakuweza. Na kwa hivyo mijadala katika darasa hilo kuhusu Ukiri huo wa 1967 ilikuwa ya kuvutia sana.

Na baadhi ya wanafunzi waliona Ungamo la 1967 kama jambo kubwa zaidi kuwahi kutokea kutoka mlimani. Wengine waliona Ungamo la 1967 kama jambo baya zaidi ambalo Kanisa la Presbyterian limewahi kufanya maishani. Na kwa hivyo kulikuwa na mambo ya kuvutia. Ilikuwa darasa la kufurahisha kwangu kuwa mtazamaji wa kweli wa hili.

Lakini hata hivyo, Seminari ya Princeton, nina kumbukumbu nzuri za Princeton kwa miaka michache. Ungamo la 1967 lilikuwa mbadala wa Ungamo la Westminster kwa Wapresbiteri. Na hivyo, darasa zima lilipitia ungamo hilo karibu mstari kwa mstari.

Ilikuwa ni ungamo refu sana lenye maelezo kuhusu ungamo hilo na kila kitu. La kuvutia sana. Tatu, tumetaja Harvard.

Shule yao ya Uungu ilianzishwa mwaka wa 1816. Lakini kumbuka, ilianzishwa na Wayunitariani. Ungamo hilo ni aina ya ungamo la imani linaloashiria kile ambacho waumini katika dhehebu hilo huamini na kile wanachoshikilia.

Kwa hivyo, tumekuwa na maungamo kanisani kila wakati. Imani ya Mitume hatimaye iliendelezwa kama maungamo. Imani ya Nikea, Imani ya Wakaledonia.

Sawa. Ni kauli ya imani za msingi unazoshikilia. Lakini si hivyo tu.

Sio uthibitisho wa kimafundisho tu wa jambo fulani. Kwa kukiri Imani ya Mitume na Imani ya Nikea au Imani ya Wakaledonia au Imani ya Westminster, kwa kukiri, unatoa maisha yako kwa imani hiyo. Unasema kwamba imani hii ni muhimu sana.

Imani hii ndiyo kila kitu. Niko tayari kuishi maisha yangu kwa kufuata imani hii. Kwa hivyo, si ridhaa tu.

Loo, naamini hivyo. Ni kujitolea maishani kwa hilo. Ndiyo maana kujadili Ungamo la 67 darasani kwa muhula mmoja ilikuwa uzoefu muhimu sana kwa wanafunzi hao wa Presbyterian.

Kwa sababu nitatoa maisha yangu kwa imani hii au la? Je, hilo linasaidia? Naam, kabisa. Unajadili, kama unavyosema, Imani ya Mitume. Sawa.

Lazima iwe aina fulani ya uaminifu kwa imani hii. Ulisema kwamba hamkupaana hivyo, mkiwa na uhusiano wa miaka 50 tu wa Kipresbiteri nayo. Sijui.

Ni jambo ambalo wewe ni. Sawa. Naam, hilo lingetuchukua muhula mzima kufanya hivyo.

Sisi sote si Wapresbiteri hapa, kwa hivyo haingekuwa kuwepo kwa kila mtu. Lakini ni maungamo ya kimafundisho. Lakini hapo tena, si kukubali tu.

Unatoa maisha yako kwa ungamo hili. Unahatarisha maisha yako kwa kile kinachosemwa hapa. Nina semina ya Bonhoeffer, na watu kadhaa wako Bonhoeffer.

Katika Bonhoeffer, tutazungumzia kuhusu Azimio la Barman. Azimio la Barman lilikuwa kitu ambacho walitoa maisha yao kwacho. Waliweka maisha yao hatarini kwa Azimio la Barman.

Kwa hivyo, hivyo ndivyo maungamo na matamko yalivyo. Ndiyo. Haya yalikuwa yamekua.

Sasa, si Andover. Hakukuwa na chuo kikuu au kitu kingine chochote, lakini Princeton na Harvard zilikuwa zimekua na kuwa vyuo vikuu, kama vile mfumo wa Ujerumani wa aina ya vyuo vikuu vya utafiti. Kwa hivyo, hazikuwa tena.

Zilikuwa mahali ambapo ungeweza kuchukua kozi za theolojia na kozi za uungu, na kadhalika, dini. Lakini hazikuwa tena sehemu zinazowafunza wahudumu. Kwa hivyo, ndiyo maana karne ya 19, mwanzoni mwa karne ya 19, seminari hizi zilianzishwa, mara nyingi zikiwa zimeunganishwa na vyuo vikuu, lakini zilianzishwa kama seminari mahususi ili kuwafunza watu kwa ajili ya huduma.

Hilo si kweli kuhusu Andover. Andover ilikuwa ya kujitegemea, lakini ni kweli kuhusu Princeton na Harvard. Na kisha nitataja moja zaidi hapa, na hiyo, bila shaka, ni Yale.

Shule ya Uungu huko Yale hatimaye ilianzishwa mwaka wa 1822. Timothy Dwight aliongoza mwamko mkuu wa pili chuoni kwa sababu seminari hiyo haikuwa imeanzishwa bado, lakini mwaka wa 1822, ilianzishwa ili kuwafunza wahubiri wa kusanyiko. Kwa hivyo, shauku hii katika elimu, lakini hasa kile tunachoweza kukiita elimu ya juu na elimu ya seminari, imekuwa muhimu sana.

Sawa, maswali mengine kuhusu kupendezwa na elimu? Sawa, niache niende. Lazima turudi kwenye slaidi hapa. Sawa, msongo wa mawazo katika elimu.

Sawa, inayofuata, unayo haya pia katika muhtasari wako, lakini nambari nne ni mikutano ya maadili na ya kibinadamu. Kuna mikutano mingi ya maadili na mikutano ya kibinadamu. Hilo litakuwa muhimu sana kutokana na mwamko mkuu wa pili kwa sababu mwamko mkuu wa pili ulisisitiza Mungu huyu mwenye upendo, kumpenda jirani yako.

Sawa, wacha nitajie harakati tatu ambazo zingekuwa muhimu sana katika utamaduni mpana wa Marekani, lakini je, harakati hizo zilianza kutokana na wasiwasi wa mwamko mkuu wa pili? Sawa, ungefahamu ya kwanza, yote matatu. Ya kwanza itakuwa harakati ya kiasi, harakati ya kujiepusha kabisa na pombe, kiasi kwa sababu katika miji mikubwa, bila shaka, kumekuwa na ongezeko la watu wanaoingia katika miji hii kufanya kazi na aina mbaya ya hali mbaya ya matumizi mabaya ya pombe, na kadhalika.

Naam, mwamko mkuu wa pili ulianza kushambulia hilo na kukuza harakati ya kiasi katika mwamko mkuu wa pili, ambao ukawa aina ya harakati ya kitaifa. Ya pili ingekuwa harakati ya amani, ambayo inavutia sana. Tutaona hili tutakapofika Charles Grandison Finney na Chuo cha Oberlin, lakini harakati ya amani ambapo tunatumaini, tukiomba kwamba karne ya 19 italeta amani na shalom na amani ya Mungu kwa ulimwengu na kadhalika, na hivyo harakati ya amani na Charles Finney, Chuo cha Oberlin, wataisitiza hilo.

La tatu, bila shaka, litachukua nafasi ya kwanza juu ya kila kitu. La tatu litakuwa harakati kuu na vita vya karne ya 19 huko Amerika, na hilo litakuwa harakati ya kupinga utumwa, harakati ya kukomesha utumwa. Hili linaanza sasa na mwamko mkuu wa pili, lakini tunapoingia katika karne ya 19, bila shaka, katika maisha ya umma ya Marekani, hili litakuwa tukio kubwa, na makanisa yataingia katika hili, na kutakuwa na mapambano makubwa juu ya hili, lakini harakati ya kukomesha, itafunika kila kitu kingine.

Aina nyingine yoyote ya harakati za kiasi au harakati za amani, harakati za kukomesha sheria ndizo zitakazotofautisha karne ya 19 katika maisha ya kitamaduni ya Marekani na maisha ya kidini, kwa hivyo tutaona mengi ya hayo. Sawa, hiyo ni moja hadi, loo, nambari tano. Sikupata nambari tano, na hiyo ni ukuaji katika madhehebu mengi kama matokeo ya mwamko mkuu wa pili.

Madhehebu mengi yanaongezeka. Acha nikupe mfano mmoja tu, na huo ungekuwa Wamethodisti. Hapa kuna mifano michache.

1784, hebu tuchukue tarehe hiyo, 1784, wakati Asbury alipowekwa wakfu na kadhalika, pengine kulikuwa na Wamethodisti wapatao 15,000 katika makoloni, 1784, Wamethodisti 15,000. Sasa kumbuka kwamba Umethodisti bado si harakati ya kujitenga. Ni harakati inayojaribu kuiimarisha tena kanisa la Anglikana, na ni harakati inayosisitiza uamsho na kadhalika, lakini si dhehebu, kwa hivyo 15,000.

Mfano wa pili ni 1850. Kwa hivyo, mnamo 1784, kulikuwa na 15,000. 1850 kufikia 1850, kulikuwa na Wamethodisti zaidi ya milioni moja katika makoloni, zaidi magharibi, kusini, na kadhalika.

Kuna zaidi ya Wamethodisti milioni moja, kwa hivyo hiyo ni ukuaji ndani ya miaka 65 hivi ya watu milioni moja. Sasa, sehemu ya sababu ya ukuaji huo ni kwa sababu Umethodisti, baada ya kifo cha John Wesley, ni dhehebu tofauti. Umethodisti umejitenga na kanisa la Anglikana.

Ni dhehebu tofauti. Kwa kweli, kuna idadi ya madhehebu ya Methodisti, hasa Uingereza, kulikuwa na machache kati yao. Hata hivyo, Umethodisti huko Amerika sasa unaonekana kama jambo lake, na una mvuto wa kweli, hasa kwa sababu ya watu kama Francis Asbury na wahudumu wasafiri.

Kwa hivyo, Umethodisti ni mfano mmoja tu. Ningeweza kuwatumia Wabaptisti. Ningeweza kuwatumia Wapresbiteri.

Ningeweza kutumia Wakongregationalist, lakini madhehebu yanaongezeka baada ya Uamsho Mkuu wa Pili, yakijaribu kuendana na upanuzi wa Magharibi na upanuzi wa Kusini. Kilichotokea ni kwamba wakati Wesley alipokuwa hai, alihisi bahati mbaya sana kwamba Asbury na Koch walianza kujiita maaskofu. Kwa maneno mengine, ilisikika kama walikuwa wakiunda dhehebu tofauti hapa, na alikuwa akipinga hilo.

Kwa kweli aliwaita warudi Uingereza. Hawakutaka kwenda. Kwa hivyo alikuwa kinyume na hilo.

Lakini kitaalamu, hakuna dhehebu lililoanzishwa au kuanzishwa hadi baada ya Wesley kufa mwaka wa 1791. Kisha, alipokufa mwaka wa 1791, unaweza kusema kwamba Wamethodisti wa Marekani sasa wanajiona kama dhehebu. Na huko Uingereza, labda kufikia mwaka wa 1795 hivi, labda kulikuwa na madhehebu matatu au manne ya Wamethodisti nchini Uingereza yaliyojitenga na Kanisa la Anglikana.

Kwa hivyo, ni jambo lisiloeleweka kidogo. Sio aina halisi ya sayansi, lakini kwa kifo cha Wesley mnamo 1791, hapo ndipo Umethodisti ulipoanza kujiunda wenyewe kwa upande wa dhehebu hapa na Uingereza. Ndiyo.

Ndiyo. Ni wakati sasa. Asante.

Tuna swali moja zaidi. Kanisa la Wesley lilianza katika nchi hii kama kanisa linalopinga utumwa. Kwa hivyo hiyo ni katikati ya karne.

Na kwa kweli tutazungumzia Kanisa la Wesley kwa sababu ndivyo lilivyoanza, kama kanisa la harakati za kupinga utumwa. Waliliita kanisa lao jina la John Wesley. Kwa hivyo, ndio, lakini hilo linakuwa dhehebu.

Lakini hilo silo tunalozungumzia hapa kwa sababu halijaundwa hadi katikati ya karne. Sawa. Ibariki mioyo yenu.

Tutasimamisha hotuba hapa.

Huyu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Huu ni kipindi cha 10 kuhusu Uamsho Mkuu wa Pili.